

Boer Arend-Jan Breukink uit Rha laat zijn weiland omtoveren tot een natuurgebied voor weidevogels

RHA - Bij Rha wordt een stuk uiterwaard natuurvriendelijk ingericht. Omdat boer Arend-Jan Breukink zich zorgen maakt over de natuur en de weidevogels de helpende hand wil toesteken.

Over de IJssel komt een werkschip met een ponton aanvaren. Het komt de laadbrug ophalen die de laatste weken door vrachtwagens gebruikt is om kleischepen vol te storten. Want het eerste deel van de kleiwinning in de uiterwaard van de IJssel bij Rha zit er al weer op.

Nat grasland

Een deel van het gebied wordt de komende twee tot drie jaar omgetoverd in een gevarieerd en nat grasland. „Dat is vooral in het voordeel van de weidevogels. De grutto, de wulp, de scholekster en de tureluur”, somt Iwan Reerink van zand- en kleiwinbedrijf K3 op. „Die vogels hebben het moeilijk. Ik ben opgegroeid in Zutphen. Als wij vroeger als jongens door de uiterwaarden fietsten om in de rivier te gaan zwemmen, hoorden we die vogels. Dat moet weer terugkomen. Hopelijk gaat dit gebied daarbij helpen.”

Een kleiwinbedrijf dat zich zorgen maakt over de natuur, het klinkt bijna te mooi om waar te zijn. Toch is dit project wel degelijk anders dan andere, meer commerciële winningen. Het plan is namelijk niet afkomstig van de gemeente, van K3 zelf of van Natuurmonumenten, maar van Arend-Jan Breukink. De 60-jarige Breukink had hier ‘op Rha’ een melkveebedrijf, maar hij heeft de koeien al een kwart eeuw geleden aan de kant gedaan. „Omdat ik toen al zag dat het in de melkveehouderij een kant op ging die niet de mijne was”, zegt Breukink. „Het ging toen al puur om efficiëntie. Proberen het maximale uit de grond en de dieren te persen. Dat wilde ik niet.” Een visie die toen erg progressief was, maar die tegenwoordig meer en meer klinkt, tot aan landbouwminister Carola Schouten toe. Nu heeft Breukink nog een akkerbouwbedrijf en fokt hij jongvee op.

Dynamisch

Breukink wilde iets voor de natuur doen. Via grondruil verwierf hij een perceel aan het eind van de Rhabergseweg. Dat stelt hij nu beschikbaar om er nieuwe natuur van te maken. Een strook van 650 bij 50 meter wordt van de klei ontdaan. „Doordat de bodem lager wordt, komt het land vaker onder water te staan”, zegt Breukink. „De waterstand zal met de IJssel mee variëren. Zo ontstaat een dynamisch natuurgebied dat prima geschikt is voor weidevogels. Ik hoop dat de Kieviten die in de omgeving hun nesten hebben, hier ook voedsel komen zoeken als ze straks jongen hebben.”

De transformatie wordt betaald met de opbrengst van de klei. Maar geld verdienen is niet waar het om draait, benadrukt ook Breukink. „Als we voor een maximale opbrengst waren gegaan, hadden we de oevers wel steiler gemaakt. Dan haal je er meer klei vanaf. Maar flauwe oevers zijn natuurvriendelijker.” De inrichting tot natuurgebied betaalt Breukink zelf.

Zeven soorten klei

Het hele project gaat twee tot drie jaar duren. Maar in die tijd zal er niet constant gewerkt worden. „We hebben met verschillende randvoorwaarden te maken”, zegt projectleider Ronald Waanders van Delgromij, een dochterbedrijf van K3 dat zich speciaal met kleiwinning bezighoudt. „In de eerste plaats is er niet altijd vraag naar dit specifieke type klei. Een

steenfabriek heeft een depot van meestal zo'n zeven soorten klei, om verschillende soorten bakstenen te kunnen maken. Verder kunnen de kleischepen niet varen als de waterstand op de IJssel te laag is. Tussen oktober en april kunnen we niet graven in verband met de veiligheid van de dijk en we moeten rekening houden met het broedseizoen."

„We werken wel steeds het deel af waar we gegraven hebben”, zegt Reerink. „We hebben nu een kwart gedaan. Dat wordt komende week al natuurvriendelijk ingericht.” In de verte rennen drie hazen in de voorjaarszon door de uiterwaard. Als het goed is krijgen zij binnenkort gezelschap van waterminnende planten en vooral veel vogels.